

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, 1, 17.

Izveja vsak dan, izvemsi nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemani:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — h
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20 "

V upravnishtvu prejemani:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — h
četrt " 6 " — h
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 6.

V Ljubljani, v petek, 9. januarja 1903.

Letnik XXXI.

„Mrtva roka.“

Ob času kongregacijske debate v francoski državni zbornici se je zopet mnogo govorilo in pisalo o »mrtvi roki«, kakor imenujejo cerkveno in samostansko posest. Kako natančno so izračunali samostansko posest, se razvidi že iz tega, da jo je cenil bivši min. predsednik Waldeck Rousseau na »več kot eno miliardo«, prostozidar Brisson je pa trdil, da znaša »najmanj 10 miliard«. Tudi »Narod« je bil poslednjega mnenja. Ako bi bil zapisal »sto miliard«, mu bi bili njegovi idioti to še rajši verjeli. Zbornični poročevalec Trouillot je govoril o »petih ali šestih miliardah«. Tako tje v en dan brez podatkov so trobili framasoni. Vlada je pa hotela statistično dokazati velikansko nevarnost, ki preti državi od samostanskega premoženja. A dokazati niso mogli niti one miliarde, o kateri je govoril Waldeck-Rousseau, ampak so podali zbornici goljufivo sestavljeno listino, na kateri so bila med samostansko premoženje prišeta tudi poslopja, katera so imeli ti le v najemu, šole, ki so bile občinska last, a so redovniki v njih le poučevali; da, celo posest protestantov in judovskih občin so prišeli k »mrtvi roki« in pod naslovom: »Posestva, katerih pravni za obdajenje merodajni značaj še ni določen« (biens pour lesquels le fait générateur des taxes est encore indéterminé) so prideli še 295,745 301 fr., da so na ta način dobili skupaj miliardo, katero so hoteli dokazati.

Kolika goljufija je to, se razvidi pa iz tega, da uradni davčni zapiski cenijo vrednost vseh nepremakljivih posestev ne le katoliških, ampak tudi drugih verskih družb na Francoskem, samo na 486,423,779 61 frankov. Pomisliti pa treba, da so že davkarji iz fiskalnih nagibov cerkveno premoženje precenili visoko.

Sestavljanje uradnih zapiskov o samostanskem premoženju je pa stalo vlado 130.000 frankov. Prav je imel grof de Mun, ko je v zbornici zaklical, da ti zapiski niso vredni denarja, ki so ga stali.

Najbolj zanesljiva bo najbrže še cenitev prejšnjega min. predsednika Ribota, kateri je — všteti tudi posestva, ki so jih imeli redovniki le v najemu — cenil vrednost njih nepremakljivih posestev na 379 mil., nepremakljivih pa na 110 mil. frankov.

Sedaj pa primerjajmo to samostansko premoženje z drugim narodnim premoženjem na Francoskem! In sicer ne vzemimo za podlago cenitve Ribotove, ampak recimo, da bi bili francoski samostani res imeli celo milijardo frankov. Koliko bi bilo to v primeri z drugimi?

Tudi če bi bilo samostansko premoženje znašalo res celo miliardo, bi ne bilo v njem nobene nevarnosti za narodno gospodarstvo. Redovnikov je namreč 190.000 in na vsakega bi prišel povprek kapital 5263 frankov ali po 3% letni dohodek 158 frankov. Na Francoskem pa pride povprek na eno osebo, všteti nedorasle otroke, narodnega premoženja 6300 fr. ali po 3% letnega dohodka kakih 189 frank. Torej tudi po tej krivični štetvi imajo še vedno redovniki primeroma manj, kakor drugi. Ako vzamemo pa za podlago pravičnejšo uradno šteto Ribotovo, potem pa vidimo, da so redovniki vkljub vsem bajnim zakladom »mrtve roke« reveži v primeri z drugimi ljudmi. Govori se vedno o velikem bogastvu, a koliko ljudi od njega živi, na to se ne pomisli. In ti ljudje imajo tudi pravico do življenja in do potrebnih dohodkov!

So pač miliarderji, milionarji na Francoskem, a ti so liberalni židje, kateri imajo z velikansko razkošnostjo opravljene palače, graščine in vile, najboljše vinograde, zagrajene gozde itd. Da bi se tem vzelo za narod ne mrtvo, ampak moreče premoženje, tega framasoni in socialisti še niso predlagali. Kar imajo pa redovniki, to so cerkve, bolnišnice, šole, sirotišnice, zavetišča za starce in ubožce. To so našli vse framasoni v svojo famozno miliardo in vpijejo: kako so redovniki bogati! Da, bogati so dobrih del in ubožcev, katerim izkazujejo usmiljenje!

Ti samostani so preskrbovali starčkov, bolnikov in zapuščenih otrok okoli 300.000. Na svojih ramah so nosili večinoma preskrbovanje ubožcev. Poleg Pariza, kateri izdaje na leto za javne ubožce 48 milijonov frankov, je vsa ostala Francija dajala za-nje samo 14 mil. občinskega denarja, med tem, ko znaša na Angleškem ubožni davek na leto 250 milijonov!

V svojih ljudskih šolah so poučevali po poročilu Valléjevem 1,177,142 deklic in 440.766 dečkov, v srednjih šolah pa 32 764 otrok. S temi šolami so po mestih združeni penzionati, kateri reprezentirajo seveda veliko vrednost, a živa jih mladina!

Posebno pa se mora poudarjati, da so se v teh samostanih vzgojili misionarji, katerih število se ceni na 19.000 (4500 duhovnikov, 4500 bratov in 10.000 redovnic). Ti misionarji ne razširjajo le omike in krščanstva na jutrovem, ampak so tudi glavni faktor francoskega političnega vpliva na jutrovem. Tam zunaj vzgajajo kakih 700.000 do 700.000 otrok. Za te šole daje francoska vlada podpore po 700.000 do 800.000 frcs na leto, torej na enega otroka nekaj čez en frank! Italija pa plačuje za šolski povk vsakega otroka v Orientu okoli sto frankov na leto.

Ze H. Taine je bil l. 1894 poudarjal veliko korist, katero ima javnost od kongregacij, če se sodi samo po denarnih prihrankih. »V največ redovih«, pravi Taine, »letni izdatki na osebo ne presegajo 300 frcs na leto, a delo vsakega je vredno najmanj 1000 frcs.«

Vse to pa razdira framasonska strast. Liberalizem, ki goji judovske milionarje na svojih prsih v imenu »svobode«, preganja redovnice, ako imajo toliko, kolikor jim je neobhodno potrebno za življenje. Lenuhe in parazite, javne goljufe in panamiste povzdigujejo in jim dajejo moč v roke, a delavno, pošteno, nikomur nič slabega ne želečo redovnico preganjajo z vojaško silo čez mejo. Roko, ki deli dobrote in lajša gorje trpečemu človeštvu, zasramujejo, da je mrtva,

tatinasko roko, ki prazni javne blagajne, pa oborožujejo z vso politično silo.

Tako daleč pride, ako katoličani niso politično organizirani!

Proč od Rima — nazaj k Rimu.

Framasonstvo je v preteklem letu iz svoje pratike uganilo, da ima ugodno vreme za boj proti katoliški cerkvi. Zato je izpustilo zmaja posebno proti katoliškim državam, španski, francoski in avstrijski. V Španiji je napovedalo boj proti samostanom in konkordatu, na Francoskem proti redovnim kongregacijam, in v Avstrijo je obrnilo in napotilo protestanske apostole iz Nemčije, podpisane z obilnimi denarnimi sredstvi, nabranimi od tamošnjih vladnih strank, društev, zasebnikov in od nemških bratov v naši državi, kateri so jim pripravljali pot in odpirali vrata v Avstrijo. Veliko je bilo krika: »Les von Rom« — proč od Rima — veliko bahanja in z vso silo so se zaletavali v drevo prave cerkve Kristusove ter ga potresali, da bi stresli raz njega verne katoliške kristijane. A padlo je raz drevo le nekaj piškavega sadja in še tega jako malo, katerega jim ni nihče nevoščljiv, in jim menda tudi samim ne bo v veselje in čast.

Pretekli adventni čas je porabil slavnostni cerkveni govornik p. Viktor Kolb, ud družbe Jezusove na Dunaju, da je opozoril one nemške protestante, kateri imajo še kaj pozitivne vere v Kristusa, da bi bilo zanje veliko bolj umestno in potrebno, ako v lastni domačiji branijo, oživljajo in krepe to vero med protestanti, nego da delajo pohujšanje med katoličani in jih odvrčajo od Rima. Imel je v cerkvi sv. Petra za dunajske može šest večernih govorov, v katerih razpravljajo o verskem razkolu v 16. stoletju in njegovih žalostnih sedanjih nasledkih; pa tudi protestante prijazno in ljubeznivo opominja, naj se vrnejo v naročje matere sv. cerkve, da si ohranijo krščansko vero, ker Lutrov protestantizem jih je pripeljal tako daleč, da že malokdo veruje poglobitve resnice krščanske vere.

Prvi večer je govoril p. Kolb o Jezusu Kristusu, glede katerega dolže protestantje katoličane, da so potisnili Kristusa v stran, in da se njih cerkev loči od katoliške v tem, da evangelijska lutrova cerkev edino le Kristusa časti za gospoda cerkve. A dokaže ravno nasproti, da je katoličanom Kristus še

LISTEK.

Kako se je ženil Pompej Ivanič.

Ruski spisal Gregor Grig.

Takrat, ko se je godila naša povest, je imel Pompej Ivanič, okrožni sodnik v guberniji N., kakšnih štirideset let. Sicer je bil majhen nameček k tem štiridesetim, toda ker Pompej Ivanič sam ni dobro vedel, jih ima li štirideset ali petinštirideset, se tudi mi ne bomo dalje brigali za njegov rojstni list. Vkljub vsem letom je bil sodnik še dečko, bil je videti močan in zelo postaven. Svoj živ dan še ni bil bolan, vedno je imel najboljšo slast za jed, in kar se tiče njegovega humorja, trdimo brez vse skrbi, da ga mu v tem oziru ni bilo para devet dežela na okrog.

Pompej Ivanič dotlej še ni bil oženjen, a zateleban je bil v svojem življenju že šestkrat. Do poroke ni prišlo nikoli; prvič ni imel sredstev, da bi si bil mogel ustanočiti lastni dom, drugič je bil bolj plašne narave, tretjič se je pa že precej spoprijaznil z mislijo, ostati star fant, makari za vselej, in tako zadnji čas ni skoraj nikoli

več mislil na ženitev. Tedaj se je pa zgodilo, da se je zagledal v sedmo.

In to se je zgodilo takole:

Pompej Ivanič je imel prijatelja po imenu Sergej Petrovič Pinov, ki je bil tudi državni uradnik. Pinov je bil zares uzor vestnega uradnika; točno kot ura je prihajal v pisarno, točno kot ura odhajal iz nje. Bil je pa nevarno bolan na jetrih. Vkljub svoji bolezn bi bil gotovo živel dalje, da se ni še prehladil po vrhu. Moral je v posteljo in v nekaj dneh je izdihnil. Ni eden zdravnik ondotnega okraja ni vedel, kako bolezen je imel pravzaprav. Sam Bog ve kaj mu je bilo! Sergej Petrovič je zapustil vdovo in osemnajstletno hčerko. Pompej Ivanič je šel seveda tudi za pogrebom. Ko je stopal za mrliškim vozom, so se mu nehote vrivale zelo žalostne misli, in ko je stal na pokopališču ob odprtem grobu, je moral jokati, — a ni objokoval umrlega prijatelja, ampak samega sebe. Mislil je: »Ob grobu Pinova jokata žena in hči, ob mojem pa ne bo potočil živ krst niti ene solze, nobeden človek me ne bo miloval ali pogrešal...«

In pri teh mislih se ni mogel na noben način ubraniti solz.

Smrt Sergejevega je Pompeja Ivaniča ožje seznanila z osirotelo družino. Jel jo je

obiskovati pogosteje, skraja, da tolaži žalostno vdovo in ubogo siroto. A precej hitro se je privadil tem obiskom, in ako včasih ni videl vdove in deklice par dni, mu je postalo vselej nekam tesno pri srcu. Urno se je odpravil obiskat svoje znance.

Pinovi sta živeli zelo skrito, čisto sami zase, in razen Ivaniča je redko zašel kdo v njuno stanovanje. Prav hvaležni sta bili prijatelju za toliko prijaznost in požrtvovalnost, saj je Pompej Ivanič oskrbel za nji vse, kar je bilo treba. Hodil jima je po pokojnino, nosil jima prihranjeni denar v hranilnico, izprehajal se z njima, kratko rečeno, bil jima je prijatelj in svetovalec, kakoršnega bi si ne bili mogli želeči boljšega.

Ko se nekoč zopet pomenkujeta z vdovo o raznih novicah, se Ivanič nehote zagleda v hčerko, ki je stala pri oknu in pletla. Vedno pazneje jo je pogledoval in nikakor ni mogel soditi drugače, kot da Jelena Sergejevna ni več otrok. Ravno narobe, bila je mlado, cvetečo in silno ljubeznjivo dekle. Temu se Pompej Ivanič ni malo čudil, a še bolj se je jezil in čudil na tihem, kako da ni tega opazil že prej. Zlomka! Kje je imel vendar oči...?

Od tistega dne se je Pompej Ivanič obnašal proti deklici čisto drugače. Preje jo je komaj včasih pogledal, skoraj nikoli ni

izpregovoril z njo. Po tistem je ogovarjal Jeleno vedno pogosteje, dostikrat sta kramljala celo popoldne. Vsak dan se mu je zdela lepša in ljubša.

In kdo bi se tudi ne bil zagledal v Jeleno Sergejevno? Bila je tako dražestna, vedno tako sladka in dobre volje, tako zdrava in živahna, in dalj ko si jo opazoval, bolj ti je bila všeč.

Pompej Ivanič je bil že vsakdanji gost pri Pinovih, a po malem je začel prinašati razen naročenih stvari tudi razne malenkosti, cvetlice, sladkarije, ali kako lepotičje za Jeleno.

Pompej Ivanič je čutil, da prvič v svojem življenju ljubi zares; doslej je bil zaljubljen vselej samo površno — a zdaj je ljubil globoko, vroče in resnično. Z veseljem upom je zrl v bodočnost. Uverjen je bil, da te zveze ne more preprečiti nobena stvar na svetu, to se pravi, ako bi bila Jelena Sergejevna pripravljena, podati mu roko za celo življenje. In o tem ni dvomil prav čisto nič. Državni uradnik je, dobro plačo ima, njegovi predstojniki so vedeli o njem same dobre, hvalevredne stvari. Sicer ima tudi sam precejšnje premoženje, in samo še nekaj let bo počakal, potem bodeta z Jeleno uživala dobro pokojnino še mnogo let.

(Konec prib.)

vedno „Sin živega Boga, središče, začetnik in dopolnovatelj naše vere“, ko pa mnogi protestantje taje celo njegovo božjo naravo.

V drugem govoru razpravlja p. Kolb o sv. pismu, v tretjem o nauku, v četrtem o cerkveni vladi, v petem o zakramentih in v šestem o katoliški morali. V teh govorih razlaga učenju jezuit, kaj da po krivici očitajo protestantje katoličanom, in spričuje, da je resnično ravno nasprotno, ter da so protestantje dandanašnji tako daleč zašli, da nekateri taje Kristusovo božanstvo, da so sv. pismo že vrgli v staro šaro, da naukov, katere je učil Kristus, že malo verujejo; vladajo jim evangelijsko cerkev ministrske pisarne in tamošnji pisarji, ne pa nasledniki sv. Petra in družih apostolov; sv. zakramenta imajo le dva, drugi enega, nekateri tudi nobenega, ker tudi sv. krsta več ne potrdijo in ne prejemajo, ter se imenujejo kristjane, dasi niso krščeni; moralo pa imajo tako, kakoršno sta si očitala znana poslanca pred sodiščem v Mostu.

Svojih trditvev in spričevanj p. Kolb ni pobiral po lažljivih in umazanih listih temveč iz spisov in knjig najimennitnejših in veljavnejših protestantskih učenikov in učenjakov.

Natisnili se bodo omenjeni govori v kratkem v založni knjigarni »St. Alphonsus-Buchdruckerei« v Münster Westphalen, ter se bodo gotovo dobili tudi v tukajšnji katoliški bukvarni.

Ob času, ko se je pripravljala na se-veru naše države zloglasna gonja »Losa von Rom«, in se je širila od tod dalje proti središču in jugu, so začeli tudi pri nas na Kranjskem po časnikihi blatiti katoliško cerkev, z njenim vidnim poglavarjem in hvalliti protestantizem. Kdor ni popolnoma slep, je precej lahko izprevidel in spoznal, da vse to vodi in meša ravno tista roka, kot protikatoliško, proticerkveno gonjo na Španskem, Francoskem, na Češkem, istotako tudi na Kranjskem. Priporočamo tistim, kateri bi še radi nadalje pisarili o edinozveličavni lepoti in dobroti sedanje luteransko-evangelijske vere, naj se nekoliko pouče iz govorov p. Kolba, kakošno sredo tudi nam Slovencem žele in privoščijo s svojim pisanjem in rovanjem. Naj pa tudi pomislijo, da vsak otrok lahko zažge in požge hišo, cele vasi in mesta. A kdo bo popravil in poravnal škodo? Koliko strahu, žalosti, revščine, skrbi in trpljenja je, preden se spet pozida in postavi, marsikateri izmed poškodovancev pa ne bo nikoli več bival pod svojo lastno streho!

Parlamentarni položaj.

Včerajšnji ministerski svet je, kot znano, sklenil, da se snide državni zbor prihodnji četrtek, dne 15. januarja; obenem je pa zborniški predsednik grof Vetter v sporazumu z vlado že določil dnevni red te prve seje. Kot prva točka je na dnevnem redu prvo branje »Ladorna pogodbe«, ki mora biti rešena do 1. februarja, kot druga pa prvo branje o vojaških novincih, ki morajo biti dovoljeni do 1. marca. Nadaljnji dve točki sta proračun in tiskovni zakon. — Izpočetka se je sicer trdilo, da vlada ne skliče prej državnega zbora, dokler se ne doseže premirje mej Čehi in Nemci in uglađi pot parlamentarnih razprav. Ker pa vlada ni čakala konečnega vspeha ter vkljub temu določila dan za sestanek državnega zbora, se v parlamentarnih krogih z vso resnostjo govori, da računa Körber na izredne korake, da si osigura izvedbo nalog, ki morajo biti rešene do gotovega roka. Dejstvo je namreč, in to Čehi še tudi danes naglašajo, da prej ne opuste obstrukcije, dokler se jim ne zagotovi češki notranji uradni jezik. To je njih stara zahteva, ki je že davno znana vladi in Nemcem, in torej nihče ne more trditi, da bi bili Čehi še le sedaj prišli na dan z novimi ovirami. Ako torej vlada vkljub temu računa na izvedbo nujno važnih načrtov, se sme pričakovati, da naredbenim potem Čehom ugodí, ob enem pa okroira nov poslovnik.

Vojaška vprašanja.

Zadnji vojni svet pod cesarjevim predsedstvom se je po soglasni sodbi dunajskega in budimpeštanskega časopisja pečal v prvi vrsti z novim vojnim zakonom, ki je v ozki zvezi z nagodbo in se določa enako tej na dobo desetih let. Pred vsem treba določiti število vojaških novincev, o katerem želi vojna uprava, da se zviša na vsak način, ker ni nade, da se dovoli nadomestnim rezervnikom daljša nego doslej navadna aktivna služba. Obenem se bo tem povodom razmotrivalo vprašanje o uvedbi dveletne vojaške službe, ki jo posebno zahtevajo Madjari. Vojna uprava se bo seve na vse kripnje ustavljala tej zahtevi, ker bo dokazala na podlagi izkušenj iz drugih držav, da to državi ni v korist, posebno pa ne davkoplačevalcem, ki bi morali prevzeti nova velika bremena. Za tekoče leto se parlamenta zdajšasno še ne bota pečala s to zadevo ter bota dovolila le doslej običajno število novincev; toda v teku leta mora biti vojna uprava na jasnem glede nadaljnjih deset let. — Konečno provzroča vladama

veliko neprilike vprašanje o novem oboroženju topništva. Poizkusi z novimi topovi še niso dognani, vendar je pa že sedaj gotovo, da treba pomnožiti moštvo pri topništvu in da se topovi ne bodo mogli nabaviti brez ogromnih denarnih žrtev.

Hrvatskoslavonska deželna obrtna zveza.

Nekoliko odličnih članov trgoveškega društva »Trgovaški dom« v Zagrebu je sklenilo ustanoviti obrtniško zvezo za Hrvatsko in Slavonijo. V pozivu k pristopu se omenja žalostno stanje hrvatskega obrta, kateremu bi se dalo pomoči, ko bi se vsi obrtniki združili ter z dovoljenimi sredstvi podpirali njegov razvitek, kakor so storili že zdavnaj obrtniki po ostalih državah, a v novejšem času tudi na Ogrskem. Združeni obrtniki bi mogli lažje izposlovati pri državnih oblastvih, da se le ta ozirajo pri raznih investicijah na domači obrt, a ravno tako zahtevati od države potrebne pomoči pri razširjanju raznih obrtov. Vprašanje je seveda, bi li taka zveza hrvatskih obrtnikov kaj pomogla pri današnjih odnošajih med Ogrsko in Hrvatsko. Poznato je, kako je ogrska vlada v kratkem času povzdignila industrijo na Ogrskem večidel z državnimi podporami, ki presegajo milijone. Na Hrvatskem ista vlada ni potrošila niti vinarja v to svrhu, prepusila je Hrvatsko samo sebi, in to je tudi razlog, da je na Hrvatskem obrt tako slabo razvit, dasi ima vse pogoje za lep razvitek. Pomanjkanje kapitala je krivo, da nima prave industrije. Delavnih sil je dovolj, narod bi si rad kruh služil doma, ali ga nima kje, pa beži trumoma v Ameriko. Država pa pri vsem tem ne misli na pomoč, ki jo potrebuje hrvatski narod. Deželna obrtna zveza bi prevzela nalogo, da se to neznosno stanje odstrani. Toda že pri osnutku menda nimajo prave vere v obstanek take zveze, ker se hočejo nasloniti na ogrsko obrtno zvezo, češ, da jim bo ta pomagala, saj imata obe isti cilj. Ta korak po našem mnenju ni bil najsrečnejši, četudi so se osnovatelji te zveze izjavili, da se mora od ogrske strani spoštovati avtonomni položaj hrvatske obrtne dežele zveze. A to je tista neugodna stvar za Hrvata, da se Mažari nikdar in nikjer ne ozirajo na ta avtonomni položaj, nego povsodi zahtevajo, da se izbriše vsaka razlika med Hrvatsko in Ogrsko in da postane vse le mažarsko. In tako bode tudi s tem društvom, čim stopi v zvezo z ogrskim. Hrvati od tega društva ne bodo imeli nikakih posebnih koristi, dokler se ne bodo postavili na lastne noge.

Politiška kriza na Saškem.

Razni nemški listi se obširno pečajo z afero prestolonaslednice ter izvajajo iz nje velike političke posledice za saški kraljevi dvor. Pri tej priliki si pa izmišljajo židovski ter protestantski elementi naravnost gorostasne laži o vplivu jezuitov na prestolonaslednico. Lažjeje namreč v svet, da se je jezuitom zdela prestolonaslednica preveč liberalna ter da je v tem »svobodnejem« duhu vzgajala tudi svoje otroke, vsled česar je baje postajala nevarnost vedno večja, da s časoma »jezuitski klerikalci« izgubé na dvoru ves vpliv. Poslužili so se, tako pravi dalje ta lažljiva storija, učitelja Girona in z njegovo pomočjo pregnali prestolonaslednico s saškega dvora. Sedaj se bodo protestanti neki radi tega maščevali nad katoliki ter preti baje še celo velika nevarnost katoliškemu kraljevemu dvoru. No, tem kolosalnim bedastostam ne veruje niti dunajska židinja, ki bi gotovo raje videla na Saškem protestantsko nego katoliško dinastijo.

Da odpotuje Giron iz Genfa, dokler se vrše obravnave, je zahteval saški dvor. Tudi nadvojvoda Leopold Salvator ne sme toliko časa priti s princezino Lujizo v dotiko. Princezinja Lujiza se je upirala tem zahtevam, konečno se je pa udala. Giron je sedaj v Lausanne, kjer ostane do sklepa obravnave. Princezinji Lujizi obljublja saški dvor do 50.000 mark na leto, ako se loči od Girona.

Iz brzojavk.

Termino-kupčija z žitom. Cesar je potrdil sklenjeni načrt zakona o termino kupčiji z žitom. — Trgovinske pogodbe. Zunanje ministerstvo je že prejelo obvestila, naj se pripravi na pogajanja glede sklepa novih trgovinskih pogodb z Nemčijo, Italijo, Rusijo, Švicno in Belgijo. — Ogrski državni zbor je včeraj zopet pričel z delom. Sodi se, da bo posredovanjem posl. Košuta takoj v prvih dneh razgovor o nagodbi. — Nova ustava za Srbijo. Iz Belgrade se poroča z vso gotovostjo, da namerava kralj Aleksander vnovič premeniti ustavo ter je to delo poveril bivšemu ministru Giorgievicu. — Srbsko prestolonasledstvo. Srbska vlada kategorično dementira vesti o pogovoru grofa Lamdorffa s kraljem Aleksandrom v zadevi prestolonasledstva. — Nemški poslanik v Washingtonu baron Holleben je dobil nenadni dopust in trdi se, da se ne povrne več na prvotno mesto, ker nemška vlada ni zadovoljna z njegovim nastopom v venezuelski

zadevi. — Combes proti katoliškim društvom. Minist. predsednik Combes je naročil raznim prefektom, naj podajo podrobna poročila o katoliških društvih, posebno pa, v koliko so v zvezi z redovi.

Odgovor dopisniku „Sl. Nar.“ iz Sela.

Selca, 2. prosinca.

»Slov. Narod« se je v preteklem mesecu spomnil moje malenkosti v dopisu »Iz selške doline«. To bi pa samo na sebi ne bilo nič posebnega, ker se ni prvokrat zgodilo in morda tudi zadnjikrat ne. Posebnost pa je, da se v tem dopisu hoče znositi nad mojo osebo človek, ki si ne upa s podpisom povedati, kar mu teži srce, in se skriva za »Slov. Narod«.

Z ozirom na javnost pojasnim sledeče: Dne 20. novembra pre. leta je bila seja občinskega odbora, kjer so sklenili, da se šola razširi na tri razrede. A bivši župan gospod Fr. Šliber menda še sam ne ve, kaj se je sklenilo, ker v »Narodu« je pisano, da so sklenili, naj se šola razširi v trirazrednico. Jaz pa hranim Šliberjevo lastnorodno pismo, ki pravi, da je trirazrednica že davno dognana stvar, da se torej ni še le pri tej seji sklepalo o razširjenju, ampak v tej seji je sklenil občinski odbor s 16 proti 6 glasovom, ako bodo starši zahtevali, da se bo vršil celodnevni pouk v tretjem razredu. Šolaki zakon se pa glasi: »V večrazrednih šolah naj bode celodnevni pouk; deželno šolsko oblastvo ima pravico, da po opravičenih nasvetih okrajnih šolskih oblastev izjemo ma tudi sicer dovoli poldnevni pouk.«

Na podlagi nepoznanja šolskih postav zbrali so se v moji rojstni hiši, kjer zdaj ne prebivam, kar bi lahko vedel tudi moj sosed gospod Šliber, možje, a ne na shod, kakor dopisnik namigava pol. oblasti, pri katerem razgovoru sem navzočim razložil vse, ako bi bila trirazrednica, nikdar pa nisem rekel, da bodo morali hoditi v to šolo tudi otroci z Jamnika. To sem g. Šliberju že pojasnil v pismu in rekel, da vedoma napoluje, dokler to trditvev vzdržuje.

Dopisnik kaže v tem dopisu svojo »veliko« ljubezen do mene kot dijaka, a kot duhovnika bi me najraje izbrisal izmed živih. Kar piše o mojem občevanju kot dijaku, povem dopisniku, da sem zahajal edino le v Šliberjevo hišo v Selcih, kamor so takrat še duhovniki včasih prišli, in zato ima lepo priliko, da vpraša v Šliberjevi hiši, ako sem kdaj kaj govoril ali storil, česar bi se moral sramovati. Priča je bil večinoma gospod Šliber sam, s kom in koliko sem obdeval v njegovi hiši.

Sramovati se mi ni treba Šliberjeve hiše zaradi tega. Dopisnikova skrb, kam sem mogel iti po dovršenem zrelostnem izpitu, pride menda odtod, ker ga nisem vprašal za svet. Vedite pa, da mi je bila po enoletni vojaški službi pot odprta tudi drugam, ne samo v semenišče, kar pa vas prav nič ne briga.

Ako sem kaj pregrešil, naznanite to oblasti, vsaj ste tega posla vajeni. Ne potrebujem nobene milosti, najmanj pa od dopisnika.

O Vašem zavijanju o trirazrednici sem Vam že pojasnil, a bilo je še to odveč, ker trdite stvari, katere Vam je natvezala po občinskem slugi ženska, ki ni bila pri onem razgovoru niti navzoča. Imenujete me »popiča«, »kaplančeta«, česar Vam pa ne morem zameriti. Tudi s takimi priimki polemike z Vami se ne ustrašim v časopisu, kamor ste ušli. Samo toliko poštenja, o katerem vedno govorite, Vam voščim za novo leto, da se podpisate s popolnim imenom v Vaših dopisih, ako se jih ne aramujete, in se nikar ne skrivajte za »Narod«.

Ivan Bester.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. januarja.

Celjska slovenska gimnazija. Zadnji »Slovenski Gospodar« je objavil glede slovenske gimnazije v Celju jako oster članek, ki utegne po vsem Slovenskem vzbuditi največjo pozornost. Piše namreč, da so lani na zaupnem shodu v Celju sklenili slovenski zaupniki: »Iz Celja ne gremo nikdar!« Ni še minolo leto, že se čujejo glasovi, da hočejo merodajni krogi gimnazijo odstraniti iz Celja in da se je vlad. svetnik Butta izrekel za stavišče na Gologradnem travniku, najmanj pol ure od mesta. Tukaj, v Gaberju, ni ne primernih stanovanj, ne družin, ki bi mogle primerno nadzorovati dijake. Ti bi morali torej večinoma stanovati v mestu in bi vsak dan zgubili po dve uri časa samo s hojo v šolo. Posebno hudo bi bilo za revnejše dijake, in ti so v večini. Pa tudi profesorji bi bili nezadovoljni, ker bi poučevanje na gimnaziji v vasi izven mesta smatrali kot nezasluzeno kazen. Če

pa so profesorji nezadovoljni, gotovo ne delujejo z onim veseljem, ki je potrebno pri vzgoji mladine. Posledica bi bila, da bi gimnazija v Gaberju ne mogla vspevati in vlada imela povod, da jo zapre. Slovenci zahtevajo, da gimnazija ostane v Celju in se razširi na osem razredov. Skoraj neverjetno pa se nam zdi, kar poroča »Slov. Gospodar«, da se za ta prostor pol ure od mesta zauzema tudi zastopnik celjske okolice v drž. zboru, g. vitez Berks. Kolikor nam je znano, je »Slovenska zveza« v državnem zboru poverila to važno vprašanje slovenskim štajerskim poslancem, v prvi vrsti g. Robiču. Ker pa g. vitez Berks ni član »Slovenske zveze«, bile bi mogoče, da on tudi v tem vprašanju postopa na svojo pest in odgovornost. Na vsak način pa je nujno potrebno, da se štajerski poslanci še te dni s slovenskimi zaupniki dogovore o tem vprašanju, ako se to ni že zgodilo. Na ta zaupni shod pa naj povabijo tudi g. poslanca viteza Berksa, da pojasni korake, ki jih je morda storil na svojo roko. Prav končuje »Gospodar« svoj članek: »Če pa se sedaj nič ne ukrene, potem pa Slovenci nismo vredni, da še živimo«.

Razdolžitve zemljiškega posestva.

Z Dunaja se nam poroča, da se poljedelsko ministerstvo že več časa bavi z vprašanjem, kako naj bi se polagoma razbremenila zadolžena kmečka posestva in uredil agrarni kredit. Glavni namen načrta je, da se odpovedljivi vknjiženi dolgovi premene v neodpovedljive in na več let povračljive. To je jako srečna, zdrava in tudi izvršljiva misel. Mi le želimo, da ta misel zopet ne zaspi. Dalje hoče ministerstvo urediti tudi osebni kredit za kmečke posestnike. Poljedelski svet je imel že več sej, v katerih je razpravljal ta vprašanja. Poročevalec vladni svetnik Hattingberg v kratkih mesecih dovrši svoje poročilo.

Pravila »Zveze mlekarских zadrug kranjskih« je, kakor se nam poroča, vlada že potrdila. Občni zbor skliče se dec. 18. t. m. v Logatec. V zvezo stopi lahko vsak, kdor se za stvar zanima.

Zaroka. V Easersdorfu se je zaročil g. Friderik Zinauer, učitelj pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, z gospico Marico Pukl, nečakinjo g. Jakoba Pukla, posestnika in tolmača na Dunaju.

Umrl je v Gorici dr. Matija Keršovan, dolgoletni zdravnik v bolnici usmiljenih bratov.

Izredna skupščina hrvatskih opozicijskih strank bo dne 28. t. m. V zmislu zakona o pravici združevanja bo ta skupščina omejena na povabljenе osebe, in to na volilce, ki se dejanski udeležujejo na delu hrvatske opozicije. Društva, ki hočejo sodelovati na skupščini, bodo zaprosena, da oddajo delegate.

Črnogorski kneževič v Trstu. Črnogorski kneževič Mirko je došel v Trst s svojo soprogo.

Časnikarstvo. Jutri izide v Trstu prva številka novega slovenskega šaljivega lista »Škrata«.

Zaveza kranjskih obrtnih zadrug je imela pretekli četrtek svojo prvo odbo-rovo sejo. Društvene prostore dobi društvo v obrtni šoli. V kratkem priredi zveza predavanje. Predaval bo ravnatelj g. Šubic o motorjih na elektriko in plin. Sklenilo se je poprašati deželni odbor, kaj je z obrtno komisijo, ki je bila pred leti izvoljena v deželnem zboru v povzdigo obrta. Na shode raznih obrtnih zadrug bo obrtna zveza pošiljala govornike.

Bolnica v Krškem se razširi. Obč. svet bo v ta namen najel 30.000 kron posojila.

Izhajati je prenehal v Zadru znani list »Croatia«.

Za obrtnike. Trgovinsko ministerstvo je izdalo poročilo o pospeševanju malega obrta v l. 1901. Na razpolago je imelo okoli 600.000 kron, posamezne dežele in trgoveke in obrtniške zbornice so prispevale nad 400.000 kron. Na Dunaju se je vršilo 98 mojstrskih kurzov, katerih se je udeleževalo 1362 obrtnikov, ki so dobili okroglo 200.000 kron podpore. Izven Dunaja je bilo v 124 strokovnih kurzih brezplačno poučevanih 3329 obrtnikov, več drugih kurzov je vlada z denarjem podpirala. Raznim obrtniškim zadrugam je trg. ministerstvo dalo motorjev,

strojev in orodja za 780.000 kron, posojil 150.000, podpiralo je 158 obrtniških razstav; po posredovanju trg. ministerstva so mali obrtniki za armado oddali raznega blaga za 850.000 kron.

Mac Nevin dvakrat pogorel. Deželna vlada koroška je razveljavila odlok okrajnega glavarstva celovškega, katero je bilo prepovedalo sklep občinskega odbora v Skofljah, ki je imenoval gg. Podgorc, Primožič in dr. Pupoval za častne občane. Istotako je deželna vlada razveljavila odlok okrajnega glavarstva, ki je bilo ukazalo, da se mora mestno pokopališče v St. Rupertu z dnem 1. januarja popolnoma zapreti. Mac Nevin je torej dvakrat pogorel!

Liberalna značajnost. V Sempasu je bila dražba užitnine. K dražbi so prišli nekateri domači možje in zastopniki tvrčke Gorup. Užitnina je ostala tvrdki Gorup. Začetkom so domačini pridno dražili. Ko pa so bili poklicani iz pisarne v vežo, so se od tam vrnili veselih lic in molčečih ust. Po Sempasu se javno govori, da neki učenec liberalne »Soče« je bil zadovoljen s 100 kronami, drugi z majšimi svoticami... Za blagor občine!

Centralblatt za vpise v trgovski register izhaja drugo leto na Dunaju vsak petek v založbi državne tiskarne; naročnina 4 krone.

Kakoršno življenje taka smrt. Pred Božičem umrl je v Kobaridu neki Medved. Bil je nekaj imeniten posestnik, imel je več hiš v Kobaridu, pa vse je pognal po grlu. Zadnje čase bil je mešetar, berač itd., pred vsem pa pijanček. V cerkev pa ni šel nikdar. Kakor je živel, tako je pa tudi umrl. Zvečer pil je do desete ure, kjer so ga tudi pregovarjali, naj gre vendar enkrat k spovedi — zjutraj našli so ga v brlogu mrtvega. Žganje ga je umorilo! Pri njem so našli baje polno tujih stvari, s pijanstvom si je pridobil tudi sračjo navado.

Tašča hotela zetu prerexati vrat. Meseca majnika je v Hudemotu na Spod. Stajarskem spečemu gostu Tomažiču hotel nekdo vrat prerexati v hiši v spanji, a zločinca niso mogli dobiti. A zdaj pa se orožniki istega dobili v osebi njegove tašče, katera je hotela hčerinega moža umoriti, da bi baje le ta mogla nekega mla dega fanta v zakon vzeti. Vsi trije so že pod ključem.

Koroške novice. Utopljenca, krog 35 let starega, našli so v Dravi. Ali je nareča, ali samomor, se do sedaj ni moglo dognati. — Hlapec J. Süssenbahrer v Silbergradu je rešil dne 6. dec. l. l. fanta J. Belino, da ni utonil. Deželna vlada mu je priznala za to 20 K talije. — V Blatogradu se je dne 27. dec. ustrelil črevljarski pomočnik J. Haas. — Na utrakvistični šoli v Žabnicah je razpisano učiteljsko mesto do dne 31. jan. Na šoli v Bistrici v Rožu je razpisano mesto šolskega voditelja, na šoli v Hodičah uč. teljsko mesto do dne 22. jan. Za obe mesti se zahteva znanje slovenščine. — Na Osojskem jezeru se je minuli teden dresal kmeti sin J. Schellander na čisto tankem ledu, dasi ga je mati svarila. Led se je udril in dasi se je tri četrt ure trudil, ni mogel priti iz vode, ker se je led vedno udiral pod njim. Potem je izginil v vodi. Ljudje so stali ob bregu, slišali njegove klice, a pomagati mu niso mogli. — V Trebnju pri Beljaku se je hotel usmrtiti učitelj Weich. Prebodel se je z nožem, pa ne smrtno. — Prestavljena sta poštarja E. Vidovič iz Radegunde v Borovlje in Jan. Ternut iz Rožeka v Limerče pri Celovcu.

Prevžitkarja zastrupil. Danes so pripeljali orožniki v zapor ježelnega sodišča Ivana Očaka iz Zg. Senice pri Medvodah, kateri je na sumu, da je zastrupil dne 5. t. m. Martina Arharja, kateri je živel pri njem na prevžitku.

Liberalna morala. V St. Janžu na Koroškem živi oženjen kmet že več let s neko tujo žensko v divjem zakonu ter ima že več otrok z njo. Prejšanemu županstvu in gospodu župniku se je posredilo po dolgem trudu, spraviti ta parček narazen, a sedanji liberalni občinski odbor je spravil dotična dva zopet skupaj s tem, da je podaril ženski domovinsko pravico. Seveda se je to vse zgodilo na predlog Krasnika - Kosiča. Kaj pravi k temu baron Mac Nevin?

Goljufica. Pretekli teden prišla je k gostiji Marjeti Mati v Čajni na Koroškem neka ženska, ki je dejala, da prihaja od njene hčere iz Smartna pri Beljaku, kateri je umrl njen štiriletni otrok Pavli; naj bi torej šla ali k pogrebu ali pa naj kaj pošlje. Mati je odgovorila, da nikakor ni more pustiti bolnega moža samega, in je prosila nepoznano žensko, da naj nekatere stvari nese hčeri, kar je seveda prav rada obljubila. Marjeta dala ji je obleke, kave, sladkorja v vrednosti 15 kron in še v gotovini 3 krone z naročilom, da naj za ta znesek prinese zdravil za moža. Pa niti hči ni dobila stvari, niti lahkoverna Marjeta zdravil. Mali Pavlek pa je prav zdrav, sploh ni bil kdaj bolan. Zvito žensko zasledujejo orožniki.

Dobavni raspis. C. kr. trgovinsko ministerstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je srbsko fin. ministerstvo določilo na dan 12. januarja 1903 od 11.—12. ure dopoludne ponudbeno licitacijo za nabavo pisarniškega materijala za leto 1903. Tozadevni uzorci so do navedenega roka vsak dan v blagajničnem oddelku finančnega ministerstva v Belgradu na ogled.

Vojaška odredba. Začasno se morajo vojaki izjemoma nastaniti tudi v šolskih sobah.

Nov list za orožnike je prišel izhajati v Gradcu.

Slovensko častnikarstvo v Ameriki. Uredništvo »Mira« v Pueblu je prevzel g. Ign. L. Burger.

Novice iz Amerike. Umrl je v Clevelandu Slovenec Josip Lenarčič, doma iz Dobropolj. Samo štiri dni je bolehal za pljučnico. — V Federalu je umrl Slovenec G. J. Čadež. — Ponesrečil se je v Ely, Min., v Zenith jamah rojak Rudolf Stalzik, doma z Vinice na Dolenskem. — V Emma tovarni v Newburgu ponesrečil je rojak Fr. Glavič. — V Clevelandu je ponesrečil Slovenec Vavtar. — Otvoritev hrvatske šole. Hrvati v Bennettu so slovesno otvorili svoje novo šolsko poslopje, ki je namenjeno za prvo hrvatsko šolo v Ameriki in za društveno središče pri župniji sv. Nikole v Bennettu.

Mejnarodna razstava fotografij bodo, kakor se nam z Dunaja poroča, prihodnjo pomlad v Peterburgu pod pokroviteljstvom prestolonaslednika in vel. kneza Mihaela Aleksandroviča. Razstavljene bodo raznovrstne vednostne, umetniške, industrijske, književne in druge fotografije. Oglasila sprejema do 14. t. m. glavni tajnik fotografske družbe Boris Aglajmow v Peterburgu. Fostanka št. 64.

Mesto poštnega odpravnika je razpisano pri c. kr. poštne uradu (III/5) v Dovjem, pol. okraj Radovljica proti pogodbi in kavciji 400 kron; letna plača 450 kron, uradni pavšal 120 kron in letni pavšal 504 kron za vzdržavo dvakratne pešne zveze na dan med poštним uradom v Dovjem in Mojstrano, jednokratne pešne zveze med poštним uradom in kolodvorom ter za lokalno dostavljanje poštних pošiljatev. — Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

Predavanje v Kranju. Prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne bo v prostorih izobraževalnega društva »Kranj« predavanje.

Poneverjenje. Vodstvo orožniške postaje na Proseku je dobilo nalog, naj opazuje ceste in poti in naj zasleduje nekega Matjeviča, kateri je neki trdkri na Reki ponesrečil nekaj tisočev kron. In res se je vodstvu žandarmerije posredilo včeraj, da je Matjeviča aretiralo na postaji v Miramaru, ko se je z zadnjim vlakom vozil v Trst. — Matjeviča so priveli v tržaške zapore.

40.000 kron znaša glavni dobiček Dunajske loterije umetno obrtniškega društva. Žrebanje bo nepreklicno dne 15. januarja 1903.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet bo imel v torek 13. januarja ob 5. uri popoldne sejo, v kateri se bodo rešile točke, ki v zadnji seji še niso bile rešene.

Predavanje prof. Šercla. V sredo je predaval v »Ruskem kružku« vseučil. profesor v pok. in ruski državni svetnik g. dr. Šercl jako zanimivo o iskanju zlatih žil in pridobivanju zlata v Sibiriji, o življenju, trudu in uspehu zlatokopov. Pojasnil je interesantni početek in izdajo rusko-kitajske slovnice pred 200 leti, ki se je na podlagi daljših poganjanj ruskih slovničarjev s kitajskimi mandarinami sklenila. Razkazal je jako spretno in podudljivo tudi drugi občevalni jezik, to je »nemci« ali figurarno izražanje medsebojnega občevanja in tolmačenja tamošnjih ruskih in kitajskih žiteljev. Interesantnega in vsekozi poučnega ter kratkočasnega predavanja se je udeležilo precejšnje število odličnih poslušalcev in mej njimi smo opazili tudi g. dvornega svetnika prof. dr. Greg. Kreka itd., vendar bi lahko še bolj napolnjena bila mala dvorana »Mestnega doma«. Gosp. prof. dr. Šercl je obljubil svoja predavanja nadaljevati in opozarjamo na taisto, ki bo zopet od prihodnje srede teden. Gospodu predavatelju pa iskrena hvala za krasno predavanje v ruskem jeziku!

Napad na igralko slov. gledališča gđ. Kreisovo. Priljubljena igralka slov. gledališča bi bila včeraj skoro postala žrtev surovega napada. Včeraj dopoludne je gđ. Kreisova šla od skušnje iz slov. gledališča ter je krenila pred obedom na cesto pod Rožnikom pri strelišču. V rokah je imela ulogo iz igre »Anatolov dvojnik«, katero se je učila. Pri strelišču srečala je nekega golorokega kmečkega fanta, opravljenega v rudočelo jopico. Fant je skočil k gđ. Kreisovi ter jo vrغل na tla. Zahteval je od nje, naj mu da vse,

kar ima. Gospodična mu je izročila denar in tudi uhane ji je napadalec vzel. Napadalec je bil surovo predzren, a gospodična se ga je krepko branila. V tem hipu se je približal po cesti voz. Voznik je od daleč videl, kaj se godi in je priživel pokati z bičem. Napadalec je zbežal. Gđ. Kreisova je obležala na cesti. Voznik jo je peljal seboj v Koseze, kjer so jo pri nekem kmetu osnažili. Imela je polno blata v lasih in po obleki. Sedaj leži gđ. doma. Po glavi je razbita. Danes skoro gotovo ne bo mogla nastopiti, za to se čuje, da predstava »Anatolov dvojnik« danes odpade in se uprizaro opero. — Drugo poročilo se glasi: Napadalec je okoli 25 let star, srednje velikosti, s črnimi brkami in kotleti in je gđ. Kreisovo zgrabil za roki, hoteč jo podreti na tla. Gđ. Kreisova postavila se je v bran in se je precej časa ruvala z napadalcem, predno se je temu posredilo, da jo je spravil na tla, a tudi na tleh se je gospodična Kreisova junaško branila tako, da jej napadalec ni mogel ničesar storiti. Branila se je tako krepko, da je napadalec tudi ranila in mu raztrgala srajco. Vendar bi bil napadalec končno le premagal gospodično, a k sreči se je pripeljal po cesti kmetič, katerega se je napadalec preplašil. Spustil je gospodično iz rok, pa jej dejal, da mu mora dati denar, in ko je napadalec dobil denar, je zbežal v gozd. Imel je na sebi črno obleko brez sukne in rudočelo Jäger srajco. Mej ruvanjem z napadalcem je bila tudi gđ. Kreisova na obrazu poškodovana in je zgubila eden uhan, mogoče je pa tudi, da ga jej je napadalec vzel. Kmetič, ki je pripeljal po cesti in katerega se je napadalec zbal, je dobil gđ. Kreisovo vso prestrašeno na cesti, jo naložil na voz in jo peljal seboj do Kosez, kjer jo je pustil pri neki hiši. Tukaj si je gđ. Kreisova osnažila obleko in se potem podala peš v mesto v svoje stanovanje. Orožnikom se je posredilo dobiti napadalca v pest. Isti je Anton Zagar, star 26 let, delavec iz Medna.

Tat v gozdu. Posestnik Josip Pust v Hradeckega vasi št. 12 je zasačil včeraj delavca Leopolda Porenta v svojem gozdu na Golovcu, ko mu je posekal brezovo drevo. Pustu je bilo v kratkem času iz gozda posekanih in ukradenih okoli 50 dreves.

Pes napadalec. Včeraj popoldne je na sv. Petra cesti Bončarjev pes napadel šolsko učenko Albino Potočnik, ko je nesla domov meso. Pes jo je podrl na tla in stal pri njej ter vohal, dokler niso prišli ljudje in pes zapodili. Deklica se je hudo prestrašila, družega se jej ni zgodilo.

Dezertiral je danes dopoludne Janez Strajhar. 36 let star, doma iz Spitalič. Bil je v Ameriki in je moral iti sedaj, ko se je vrnil, k vojakom. Čakala ga je tudi kazen, ker ni prišel na nabor. Te kazni se je menda zbal in je danes, ko so ga hoteli utakniti v zapor, pobegnil.

Shodi. Socialni demokrati sklicujejo za nedeljo štiri shode v Ljubljani in enega na Glincih. Dnevni red shodov je: Vlade obljube in organizirano delavstvo.

Zgubljene stvari. Na Poljanski cesti je bila zgubljena denarnica s 30 kronami. — V Kolodvorskih ulicah je bila zgubljena sreberna zapetnica. — Pek F. F. iz Mengša je zgubil v mestu 20 kron.

Ples natakarejev je včeraj privabil mnogo občanstva, ki se je dobro zabavalo ob prijetni prireditvi. Ljubljanska podružnica dunajskega društva natakarejev je tudi to pot pokazala, da lepo napreduje. Edino gg. gostilničarji so se vabilu odzvali v premalem številu, kar je obžalovati.

Kravo povozil je danes zjutraj mej Trebnjem in Radečami osební vlak, ki prihaja po sedmi uri v Ljubljano. Vsled tega sta dva vozova skočila s tira. Nesreče ni bilo nobene, pač pa je imel vlak dlje časa zamudo.

Mej vajenci. Mesarski vajenec Fr. Logar vstrelil je dne 6. t. m. z Marčanovega vrta Pred konjušnico št. 2, s Floubert-pištolico na mimo idečega sodarskega vajenca Filipa Bernota, stanujočega v Kolesjskih ulicah št. 18 in ga zadel v brado in desno lice.

Društvena godba priredi koncert jutri v soboto dne 10. t. m. v »Narodni kavarni«. Začetek ob 9. uri zvečer, vstop prost. — V nedeljo dne 11. t. m. priredi društvo godbo koncert v Hafnerjevi restavraciji. Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina 40 h.

Predavanje v planinskem društvu. Jutri ob 8. uri zvečer priredi »Slov. plan. društvo« predavanje v »Narodnem Domu«. Predaval bo g. prof. Iv. Macheroledenikih.

Potovanje po Solnograškem je tekoči teden na vrati v mejnarodni panorami. Vidijo se zanimive slike Solnograda, znamenitih krajev Berchtesgadna, Gerna in Ramsau-a. Posebno zanimivo pa je kraljevo jezero z okolico ter Watzmannovo pogorje. Naravnost krasne so razne gorске scenerije. — V nedeljo se prične potovanje po glavnem mestu pruske pokrajine Hessen-Nassavske, Kasselu, čegar znamenitosti so v 15 slikah; dalje se pokažejo v mnogih slikah izredne zanimivosti gradov Wilhelmsthal in Wilhelmshöhe. — V naslednjem tednu

pride na vrsto znamenito ameriško mesto Buffalo v državi nevjorški.

Na včerajšnji mesečni semenj je bilo priganih 981 konj in volov, 291 krav in 84 telet. Skupaj 1356 glav. Kupčija je bila nenavadno živahna. Došlo je mnogo tujih kupcev.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Leopold Hilsner, znani židovski mošlec kričanske deklice v Polni, da tudi v zaporu še opraviiti oblastim. V jetnišnici Pankrac je na hodniku zagrabil križ na steni in treščil ob tla ter ga poškodoval. Sedaj je Hilsner radi tega v preiskavi. — Stavka stavceev. V Rimu stavkajo stavci »Oaservatore romano«. — Sest nezakon-skih otrok je umoril kmet Mosbrugger na Badenskem. Zločinec in njegova prilež-nica sta že zaprta. — Stavka zdrav-nikov. V Geri stavkajo zdravniki bolniške blagajne, ker je načelnik odpustil nekega nepriljubljenega zdravnika. — Uniforma za vojake-pijance. Francoska vojna uprava namerava uvesti za vojake, ki jih bodo trikrat zasačili v pijanosti, posebno uniformo. Upamo, da bo veljala nova po-stava tudi za višje vojaške kroge. — Si-len sneg je v Chiavenni. Zice brzojava in elektrike so pretrgane. Sneg je dva me-tra visok. — Gospa Humbertova izjavlja, da Crawfordovi žive in da se bo tudi njihova dedščina dobila. — Velika defraudacija. Iz Londona se poroča, da je ušel tajnik Singal-podjetja in je vzel seboj 72.000 funtov sterlingov denarja raz-nih strank in 28.000 funtov društvenega imetja.

Novoizumljeni plug. Dr. Gatling iz-umitelj neke vrste strelnega orožja, katero tudi njegovo ime nosi, poskušal je tudi z vspehom napraviti avtomobilni plug, kateri bode, kot Atlanta Journal poroča, radost poljedelcev. Nova izumitev izpodrinila je zopet v enem kraju konja. Eden mož s tako-zvanim avtomobil-plugom zamore sam v enem dnevu toliko preorati, kot bi po starem na-činu 15 mož in 30 konj storiti zamoglo. Za premikanje motorja vporabljal se bo gazolin. Stroj bode zadalno močan, da bo vlekel plug, ki bo rezal 12 palcev globoke brazde, z več rezili naenkrat. Z novoizumljenim plugom preorati bo mogel en mož po 30 do 35 oral zemlje na dan.

V spanju okradena svojih las. Zelo predzren čin barbarizma dogdil se je v Norwalku v stanovanju gospe Eme Sleeper, katera je imela najkрасnejše lase daleč na okoli. V spečem položaju bila je s kloro-formom omamljena ter potem do čista ostri-žena. Osebe, ki so lopovstvo izvršile, niso prišle z namenom, kaj vkrasti. Zločinci so imeli na razpolago denarja in zlatnine, ali niso se ničesar dotaknili.

Amerikanska kurja jajca. Iz Ame-rike se poroča: V Enfield Wash. zvalilo se je iz enega jajca dvoje piščet, katerih eno je belo in drugo črne barve. Piščeta oba živita in lepo raseta kot druga posamezna piščeta.

Koliko židovski kapitalisti žrtvu-jejo za svoje časopise. Pri neki sod-nijski obravnavi, ki se je vršila nedavno na Dunaju, je prišlo v javnost, da je za dnev-nik »Die Zeit« dal tovarnar stekla Riedel 600.000 kron. David vitez Gutmann 200.000 kron, Salo Chon 60.000 kron. Salo Chonu je dejal veliki rabin dr. Güdemann, da je v interesu židovstva, ako »Zeit« izhaja vsak dan in bogati žid je takoj posegel v žep ter daroval ogromno svoto. In katoliki? Ti ho-čejo, da bi dobivali svoje časopise skoro za-stonj. Učimo se od židov žrtvovanja in agi-tacije za časopise!

Društva.

(»Glasbena Matica«.) Izredna skušnja za moški zbor je v soboto ob pol 8 uri za koncert, ki bo dne 18. januv. Zeleni je, da se udeležijo skušnje vsi gospodje pevci polnočestvilno, ker je le še malo časa do koncerta. Nadaljnja redna skušnja je v ponedeljek ob 8 uri.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za dr. Lampetov spomenik: G. kanonik J. Savojic 10 K.

Za Ciril Metodovo družbo: Pri veselici izobraževalnega društva v Smartnem pri Kranju nabrala gđ. Mici Bajželj in g. L. Tepina 8 K. — G. V. Paulus, kapelan v Smartnem pri Kranju, 4 K. — Mohorjani na Ježici 5 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 9. jan. »Neues Wiener Jour-nal« javlja iz Budimpešte, da bodo pravna posvetovanja mej Čehi in Nemci imela ugoden vspeh, ker se posebno prestolonaslednik Fran Ferdi-

nand trudi, da bi se dosegla sprava
mei Nemci in Cehi. O božičnih prazni-
kih je imel prestolonaslednik v svojem
gradu Konopišt v gostih odlične češke
politike, s katerimi je imel važne
pogovore. Ob neki drugi priliki se
je izrazil prestolonaslednik, da ima na-
logo, končno enkrat napra-
viti red v Avstriji. Te dni je
govoril prestolonaslednik z uplivnimi vo-
ditelji čeških Nemcev.

Dunaj, 9. jan. Izšel je dvorni koledar,
ki se na zadnje dogodke toliko ozira,
da nadvojvoda Leopold ni več naveden
mei člani cesarske hiše, niti mei vitezi
zatega runa. Princezinja Lujiza ima v
koledarju še vse svoje naslove.

Dunaj, 9. jan. Bolezen namestnega
škofa Schneiderja je vedno ne-
varnejša. Danes so škofa na njegovo
željo prevedeli s sv. zakramenti za umi-
raje.

Maribor, 9. jan. Po noči v Ho-
čah velik požar. Več poslopij pogorelo.
Stiri požarne brambe so naporno de-
lovale.

Budimpešta, 9. jan. Mažarski listi
poročajo z Dunaja, da cesar več dnij
ne bo zapustil svojega stanovanja. Že
pri dvornem plesu se je opazilo, da je
jako slab. Uradno se pa razglša, da
cesar ni bolan.

Budimpešta, 9. jan. Ministerski
predsednik Szell bo po končanih na-
godbenih obravnavah povišan v gro-
fovski stan.

Budimpešta, 9. jan. Na interpe-
lacijo poslanca Košuta je v današnji
seji ogrske drž. zbornice odgovoril mi-
nistarski predsednik Szell, da prej-
ne bo na Ogrskem zakonjena nagodba,
dokler Ogrska ne dobi garancije, da
tudi v Avstriji nagodba dobi zakonito
veljavo, to je da se parlamentarno reši.

Lvov, 9. jan. (C. B.) V petrolej-
skih jamah v Boryslawu je sinoči vno-
vič nastal ogenj, ki se je nepopisno
naglo razširil ter vpepelil 27 rovov.
Ognja še sedaj niso mogli udušiti.

Draždane, 9. januarja. Zdravje
kraljevo se vedno boljša. Kralj je včeraj
že pisal pri pisalni mizi.

Barcelona, 9. jan. Policija je za-
sledila dve bombi pred gledališčem, v
katerem bi se imela vršiti svečanostna
predstava na čast argentinskemu pred-
sedniku, ki je pa takoj, ko je zvedel za
nameravani napad, zapustil Barcelono.

Carigrad, 9. jan. Nemški prestolo-
naslednik na poti iz Petrograda obišče
sultana.

Po sklepu lista.
Slovensko gledališče.
Danes se igra »Anatolov
dvojnik.« Mesto gdč. Kreisove igra gospa
Danilova.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra, v mm.	Tempe- ratura po Čelsiju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
8	9. zveč.	738.4	7.4	sl. jug	oblačno	
9	7. zjut.	738.0	6.0	sr. jzh.	del. obl.	0.0
	2. popol.	737.6	8.4	sr. zah	oblačno	

Srednja včerašnja temperatura 8.2°, normale -2.7°.

Dunajska borza
dné 9. januarja.

Skupni državni dolg v notah	100.85
Skupni državni dolg v srebru	100.77
Avstrijska zlata renta 4%	120.95
Avstrijska krona renta 4%	100.60
Ogrska zlata renta 4%	120.65
Ogrska krona renta 4%	98.75
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gld.	15.50
Kreditne delnice, 160 gld.	689.50
London vista	239.40
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.05
20 mark	23.40
20 frankov (napoleonor)	19.05
Italijanski bankovci	95.25
C. kr. cekini	11.30

Zahvala.
Notranji čut hvaležnosti me sili zapisati v imenu
sobratov najtoplejšo zahvalo vsem dobrotnikom in do-
brotnicam, ki so sodelovali za božično veselico, ka-
tera je prinesla v zavod lepo, nepričakovano svoto
1400 kron.

Pred vsem izrekam najtoplejšo zahvalo presvet-
lemu knezoškofu Antonu Bonaventuri, ki so nas po-
častili s svojim visokim obiskom in se kot ljubeznjivi
oče veselili med svojimi sinovi. Izročili so nam dar
v znesku 300 kron. Iskrena zahvala ekscelenci ba-
ronu Heimu, deželnemu predsedniku in njegovi visoko-
rodni soprogji ekscelenci baronici Hein, ki sta v svoji
naklonjenosti počastila našo veselico in prinesla v dar
hranilno knjižico 400 kron in še osebno nakupila na
Dunaju mnogo prav primernih otroških iger za naše
ljube gojence. Za temi visokimi gosti se moram najprej
zahvaliti blagorodnim damam: gospema Kos in Wech-
tisch in gospici M. Belić. Dasi želé te ljubezni polne
dame zakriti svoja imena, vendar si vzamen prostost,
da razglasim njih imena, želeč, da bi se našlo mnogo
drugih, katere bi njih poimenoval. Med onimi, katerim
se še tople zahvaljujem, so še zlasti: grofica Auersperg,
grof Pace, g. Jos. Meden, gospa pl. Radics, gosp. Ka-
rolina Kočar, g. Kolmann, ki je z velikim darom po-
kazal pri tej priložnosti svojo naklonjenost do salezi-
jancev, č. oo. lazaristom za različno mašno obleko,
č. oo. jezuitom, kateri so nam prinesli svoj dar in
nam vedno tako ljubeznjivo postržejo spovedovaje
naše gojence, in med č. oo. frančiškani omenjamo
še posebno č. g. patra Angelika, kateri nam je za pri-
kazani v drami tako primerno uglasbil posebno pesem
in sploh vsem drugim, ki so se skazali usmiljenega,
požrtvovalnega srca, kakor n. pr. ljubljanski t. govci.
Mi in gojenci hočemo zanje moliti. Mili Bog plačaj
vse!

Z odličnim spoštovanjem, v vsej hvaležnosti takim
dobrotnikom
popolnoma udani sluga
Simon Visintainer,
vodja.

Čistokrvna žival
simentalskega plemena
šest glav, vmes 1½ letni junec
je naprodaj.
Natančnejša pojasnila daje **Ferd. Dolar,**
pošta Mirna, Dolenjsko. 26 3-1

Barve, s katerimi more vsakdo barvati razno
blago: sukno, platno, volneno blago,
svilo, zastore itd. ima v raznih vzorcih v zalogi trdnja
BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice.
Vnanya naročila proti povzetju. 524 12 11-7

!!Zadnji teden!!

Primerno darilo!

Žrebanje nepreklicno
15. januarja 1903.

Glavni dobiček
Kron 40.000 Kron

Umetn. obrtn. društva srečke
po 1 krono

priporoča
J. C. MAYER
v Ljubljani. 142 10

Razpis.
27 3-1

Za **sgradbo vodovoda za trg Planina pri Logatcu** na 52.000 kron prora-
čunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne dražbe.
Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa doplačila v
odstotkih na jednotne cene proračuna naj se predložé
do 31. prosinca t. l. ob 12. uri opoldne
podpisanemu občinskemu uradu.
Ponudbe, katere morajo biti kolekované s kolekom za jedno krono, doposlati je za-
pečatene z napisom »Ponudba za prevzete gradbe vodovoda za Planino.«
Ponudbi mora biti dodejana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbene pogoje
po vsej vsebini, da se jim brezpogojno ukloni.
Razun tega je dodati kot vadij še 5% stavbenih stroškov v gotovini ali pa v pupi-
larnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.
Občinski odbor si pridrži pravico, izbrati ponudnika, ne gledé na ponudne cene, ozi-
roma če se mu vidi potrebnim, razpisati novo ponudbeno razpravo.
Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na ogled pri občinskem uradu v Planini.

Občinski urad v Planini
dné 7. prosinca 1903.

Trikrat odlikovan s srebrno svečino.

Prečast. duhovščini, cerkvenim predstojništvom ter občinstvu
priporočam z jamčeno pristne

čebelno - voščene sveče
Kg K 4.90

Za pristnost sveč te vrste jamčim s svoto 2000 K.
Voščene zvitke, sveče za pogrebe, stenje in stekla za večno
luč po jako nizki ceni.
Kadilo laorimae Ia . . . Kg po K 2.40
Kadilo laorimae IIa . . . " " " 2.-
Kadilo granis . . . " " " 1.20

Za obilna naročila se tople priporočam
Z velespoštovanjem 1358 8

J. Kopač, svečar
Gorica, Ulica sv. Antona 7.

Naročila nad 20 K
pošiljam prosto stroškov.

Naročila nad 20 K
pošiljam prosto stroškov.

Najlepšo luč dobite z rabo
tržaškega „Kaiser-Kronen“ kristalnega olja
(varnostni petrolej)

Prednosti: absolutno bel plamen, gori brez duha in je nevnetljiv.
V izvornih posodah konvah po 15 kg kilogram 56 vin.
Zastave za posodo se ne zahteva.
Naročila na deželo se izvršé v zabojih z dvema posodama franko zaboj.
Na drobno liter 48 vin.

Zaloga za Kranjsko pri MIH. KASTNER-ju, Ljubljana.

1405 7

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 147

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Zitnik.

Tisk „Kotliske Tiskarne“ v Ljubljani.